

„Edinost“

z vsakega enkrat na dan, razen nedelj in
razpikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina leta:

za celo leto . . . . . 21 kron
za pol leta . . . . . 12 „
za četrt leta . . . . . 6 „
za en mesec . . . . . 3 kron

Naročnina se plačuje naprej. Na na-
ročni brez priložne naročnine ne upravlja
na plačila.

Pri tobakarnah v Trstu se prodajajo po-
samične številke po 6 stočink (3 svč.);
v Trstu pa po 8 stočink (4 svč.).

Telefon št. 570.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglas

se računajo po vrstah in petlu. Za več-
kratno naročilo s primernim popustom
Poslana, oamrtne in javne zahvale do-
mači oglasni itd. se računajo po pogodbi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu
Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo
Kokopisi se ne vračajo.

Naročnina, reklamacije in oglase spre-
jema upravništvo. Naročnina in oglase
je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v
ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in
sprejemanje inseratov v ulici Molin
piccolo št. 3, 11. nadst.

izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Ali je še kdo med nami, ki ne vidi?!

V.

Vir vsemu krivičnemu postopanju trža-
ških socijalnih demokratov slovenske narod-
nosti proti naši narodni stranki, in torej tudi
proti narodnosti, iz katere so izšli isti soci-
jalni demokrati sami, vidimo mi ravno v tem,
da brez vsakega premisleka in razsodka,
in torej tudi brez vsakega diferenciranja,
govore o italijanski in slovenski »buržo-
ziji«.

Ko je n. pr. v Franciji dedna aristo-
kracija izgubila svoje predprave in svoj
veliki vpliv, je postala »buržoazija« močna
in uplivna. Ime »buržoazije« ni pomenjalo,
kakor morda meni kdo, meščana, ampak
razred, obsejajoči ljudi z gotovim stalnim
imeti. »Buržoaziji« so pripisovali vse polno
samih grdih lastnosti: kakor tesnoba, sebičnost,
filisterstvo, tako, da je to ime med
nasprotniki buržoazije postalo ahamotilno. V
istem odloznom zmislu nadevlejo tudi dan-
danasnji socijalisti ta epitet posedujočim sta-
novom. Če rečejo o kom, da je »buržoazije«,
menijo, da so ga že obsodili.

Potrebno je torej, da si odgovorimo na
vprašanje: imajo-li Slovenci res svojo bur-
žoazijo? A odgovor naš ne more biti drugi,
nego da — ne!

Že to samo na sebi torej je temeljita zmeta,
ako kdo govori, da narod slovenski ima sploh
»buržoazijo« v tistem za socijalno demokra-
cijo t. l. odloznom zmislu, kakor jo imajo
drugi narodi, političsko in socijalno bolj raz-
viti nego pa smo mi Slovenci. Da mi take
»buržoazije« nimamo, to je povedal tudi go-
spod Fran Podgornik v svojem, ne davno v
tem listu priobčenem članku o »nevarnosti
razdora na Slovenskem«. Namignil je tudi
mimogredé, zakaj je nimamo! Razlog je kaj
naraven in jednostaven: Slovenci nimamo
buržoazije v zmislu one v drugih narodih
zato, ker je v našem narodu ni
potrebni pogojev!! To je okol-
nost, ki more biti jasna tudi najbolj primi-
tivnemu človeku. Nobeno bitje v božjem
stvarstvu ne more ekzistirati, ako mu niso
dani pogoji, ki so potrebni za ekzistenco!
Kar velja za človeka, ki ne more živeti brez

zraka, in za ribo, ki ne more živeti brez
vode, to velja tudi, tako bi rekli, za mo-
ralna bitja, kakor so n. pr. ravno socijalne
razrede v človeštvu. Mi Slovenci sploh ni-
mamo mej seboj razreda ljudi, ki bi imeli
potrebni kapitalov v to, da bi ga
mogli vsporejati »buržoaziji« v tistem, soci-
jalnim demokratom toli odloznom zmislu,
torej buržoaziji, ki je poosobljeno sovražstvo
proti širšim slojem, specijalno pa še delav-
stvu!! Tudi v našem narodu more biti in
je posamičnikov, ki so pijavke, izsevalci,
požrešni oderuhi, sploh ljudje brez čuta pra-
vičnosti, humanosti in usmiljenja, ali or-
ganiziranega izmozgovanja,
kakoršnjega nahajamo v drugih narodih, v
nas Slovenceh ni!! In g. Podgornik je izva-
jal povsem pravilo, da slovenski politik, ki
res hoče dobro ukupnosti svojega naroda, torej
tudi dela vcu, mora paziti v prvi vrsti
na to, da se ohrani soglasje med posamičnimi
sloji in stanov naroda!

Če torej Slovenci nimamo — ker je ne
moremo imeti — buržoazije v prej označe-
nem, odloznom zmislu, potem je jasno vsa-
komur, da je socijalna demokracija slovenske
narodnosti zašla in vztraja v fundamentalni
zmoti, ko je pričela svoje delovanje po ana-
logiji v drugih narodih in ko govori še vedno,
da »slovenska buržoazija« ni niti za las bolja,
nego je nemška ali laška.

V tem, da se krčevito drže te predpo-
stave, ne odgovarjajoče resnici, in da trdo-
vratno govore o slovenski »buržoaziji«, stoječi
vzporedno poleg buržoazije drugih narodnosti,
je temeljni greh naše slovenske demokracije
in v tej fundamentalni zmoti je vir vsem
nadaljšim krivicam, ki jih z vsem nastopa-
njem svojim dela drugim slojem naroda, torej
narodu samemu! In krivda voditeljev soci-
jalne demokracije slovenske narodnosti je
tem večja, ker s tem ne le da nimamo ne ko-
ristijo tistim, katerih interese hočejo braniti
se svojo organizacijo, ampak jim še škodu-
jejo, ker jih zavajajo na kriva pota, in jih
hujkajo proti sovražniku, katerega — ni!!
S tem zavajajo svoje pristaše, da v slepi veri,
da so sovraženi, sami sovražijo!

Po tej zmoti, po tem fundamentalnem
grehu voditeljev, provzročajo le-ti sebi in svo-
jim sodrugom ravno tisto, na čemer se, kakor
zatrjajo vedno, silno zgražajo in kar podtikajo

nestrpnosti in netoleranci narodnih vodite-
ljev: da se namreč socijalna de-
mokracija čuti nekako izob-
čeno in izključeno iz naroda!!
To je pač jedna tistih za socijalne demokrate
škodljivih posledic, ki vse izvirajo iz ozna-
čena temeljne, prvotne, fundamentalne zmete!
Po vednem in neprestanem zatrjevanju, da
»slovenska buržoazija« je in da je istotako
ničvredna, tiranska, nenasitna, izmozgovna,
neusmiljena, kakor vsaka druga bodisi kate-
rega naroda, ni možno drugače nego da se,
izlasti pa priprosteji in nerazsodnejši členi so-
cijalne demokracije, ogibljejo ostale družbe
naroda, kakor kuge, ker vidijo v njej le grde
sovražnike, in se torej v tej zmoti v pravem
pomenu besede sami izključajo iz vrst
naroda.

Reči smemo torej, da je to le nelep tarti-
ferija, ker je v kričečem nasprotju z notorično
resnico, ako voditelji socijalne demokracije
slovenske govore v tonu užaljene nedolžnosti,
da so voditelji narodne stranke proti njim
netolerantni, sosebno pa še, ako govore de-
lavskim slojem, da jim je — delavcem —
narodna stranka v Trstu kakor taka,
v svoji celoti, s svojim programom in svojimi
cilji, sovražna!

Sedaj smo dospeli do tega, kar smo ho-
teli še posebno poudariti in kar nam je v
glavni namen.

Ako bi bilo tudi z ozirom na ukupnost
naroda resnično, da tudi v Slovenceh je bur-
žoazija v tistem odloznom zmislu, kakor v
drugi socijalno in gospodarski razviti narodi
— tudi ko bi bilo to res, pravimo:
tu v Trstu bi morali voditelji
socijalne demokracije sloven-
ske narodnosti, ako imajo le
iskrico ljubezni do resnice in
pravice in pa ljubezni do svo-
jega naroda, obmolkniti s takimi
očitanji in obdolževanji!

O tem v prihodnjem zaključnem članku.

TRST, dne 11. jan. 1902.

»Politično društvo za Hrvate in
Slovence v Istri« s sedežem v Pazinu se
je ustanovilo minolega četrtka. S tem je pri-
šel do uresničevanja projekt, s katerim so se že
dolgo bavili prvaki istrski, sporazumno s po-

ličnim društvom »Edinost«. Mi pozdrav-
ljamo torej radostno to novo društvo, kajti
društvo »Edinost« tudi ob najbolji volji ni
moglo več zadostovati vsem in vedno nara-
ščajočim potrebam, zlasti ob časih, ko smo
imeli hkratu volitve v Trstu in Istri. Ali
eno treba poudariti posebno: da bosti novo
društvo in društvo »Edinost« delovali v po-
polnem soglasju in da bo poslednje društvo
po svojih močeh, izlasti v severnih, slovenskih
delih Istre, še nadalje pomagalo na delu za
preporod in odrešenje te pokrajine.

Nadejati se smemo torej, da smo stopili
v novo ero, v novo fazo naše narodne borbe
v Istri. A ne le v Istri sami je pričakovati
hitrejšega tempa na narodnem delu, ampak
od nove uredbe je pričakovati dobrih posledic
tudi za stvar našo na tržaškem ozemlju, ker
je sedaj društvo »Edinost« znatno razbre-
menjeno in se bo laglje posvečalo svojemu
zoženemu delokrogu.

Z iskreno željo, da bi Vsevišnji blagoslo-
vil delo in trud novega bratskega soboritelja,
kličevo istemu: naprej, v boj, do — zmage!

Politični pregled.

V Trstu, 11. jan. 1902.

Češko-nemška pogajanja. V »Po-
litik« čitamo, da se je predsednik mladoče-
škega državnoborskega kluba, dr. Pacák,
mudil na Dunaju. In sicer je prišel na po-
vabilo ministerskega predsednika. Konferenca
med njima je trajala eno uro, a je imela in-
formativen namen. Oficijski predgovori
med g. Körberjem in parlamentarnimi ko-
misijami čeških in nemških strank prično
prihodnji teden. Glavni predmet bo jezikovno
vprašanje. Nasvete svoje za rešenje tega
vprašanja predlože stranke ali so jih že predlo-
žile vladi. Ni pa izključeno, da se vsi ti
nasveti izroče v proučenje posebni komisiji
vseučilišnih profesorjev in uradnikov.

Koliko prave resnične volje za spora-
zumljenje prinesejo Nemci seboj na pogaja-
nja, za to smo dobili uprav klasičen izgled
v nekem govoru, ki ga je imel te dni dr.
Eppinger v Trutnovu. Dr. Eppinger je vodja
nemške napredne stranke na Češkem in
Nemci ga slave kakor posebejleno treznost,
zmerznost in spravoljubivost. In ker je bil

kakor skale. Vidiš, tudi jaz se mešam v
poezijo. Ako ne bomo taki, pa uklonemo
pred prvim navalom in bomo svojo nevred-
nost skrivali pod krinko domorodnih žalo-
stink; jaz pa se jezim — na vse tiste pesnike,
ki jočejo, ki s pesmijo slavijo belo, a delajo
črno.

»Mislili-li, da tudi jaz spremenim vero?«
vzdignil se je Vladimir naglo.

»Bog obvari! Ti ostaneš zvest svojemu
principu, četudi si idejalist.«

»Ali je greh biti idejalistom?«

»Ni greh, ampak nesreča.«

»Zakaj, prosim te, brate Evgenij?«

»Zato, brate Vladimir. Idejalist leti

kakor Faeton, dočim drugi ljudje krepko
korakajo; idejalist si polomi krila, in mej
tem ko drugi ljudje napredujejo proti onemu
cilju, ostane on na mestu, obleži kakor ra-
njen sokol. Tudi takih ljudi mora biti; zlo
bi bilo, ako bi jih ne bilo — ali oni so samo
sprednje straže velike narodne vojske, ki
lahko morejo poginiti. Občemu napredku
koristni, so navadno sami nesrečni, a jaz bi
hotel, da si poleg naroda srečen tudi ti, ker
si skozi in skozi pošena duša.

»Pojd, Evgenij, tvoje besede so hladne
curek na goreče domorodno srce. Ti mi tu
propoveduješ, kakor kakov star menih ali
plešast filozof. Žal mi je za te. Mi dva osta-
neva prijatelja, do smrti prijatelja, ali v tem

se ne bova strinjala nikdar. Jaz bom vztra-
jal trdno pri tem, da nam skoro vzevete
srečna bodočnost, ker po vseh žilah naroda
se pretaka kri domorodnega navdušenja:
nikdar niso Hrvati stali bolj, nego sedaj.
Ti vidiš same črne oblake.

»A ti samo rudečo zoro. Ti slišiš same
stihe, ti vidiš same angelje; vsaki človek ti
je najbolji prijatelj, vsako uganjanje kupuješ
za gotovo resnico, a se že za jutri nadejaš
tiste sreče, ki nam sine, ako Bog da, še le
čez petdeset let.«

»A prosim te, Evgenij, od kod ti to
to modrovanje, ker govoriš kakor kakov
starec.«

»Od svojega strica, župnika, ki je umrl
predlanjskim. Velik del svojih praznikov sem
preživel, kakor veš tudi sam, pri njem tam
v gorah varaždinske županije. Bil je to jako
čuden človek, skoro puščavnik. Malokdaj si
videl nasmehljaj na njegovih ustih. Čelo mu
je bilo mračno, kakor šuma okolo župnega
dvora njegovega; telo mu je bilo suho, ži-
lavo, ozalostlo kakor stara bukev. Malokdaj
je govoril, mnogo čital, veliko razmišljal.
Često sem ga spremljal po gori, kjer je pazno
proučeval prirodo in pojave njene. Ljudje so
ugibali o njem to in ono; tovariši mu so ga
imenovali jakobinec, da-si je bil jako pobo-
žen, ali sovražil je vsako suženjstvo.

(Pride še.)

PODLISTEK

Vladimir.

Hrvatski spisal Avgust Šenoa, prevel M. C-tič.

I.

»Pa?«

»Pa rekel sem ti, da sem prozajnik.«

»Dobro, delaj ti s prozo, kar mi s pe-
smijo. Ali ti se odtušuješ tudi dijaški družbi,
ti ne zahajaš na domorodne zabave.«

»Aha, — domorodne zabave! Ti hočeš,
kakor se mi zdi, citirati Blažeka. Jaz si slabo
zapominjam stih. Kako že pravi naš Tirtej:
— Pustimo onda plaho — biče i polumrtvo
ono žiće u živuhoj naravi et caetera; tako
je menda nekako. Je-li?«

»Ti se mi rogaš.«

»Nikakor ne. Da-si sem kolikor toliko
jurist, mi je vendar matematika nad vse
ljuba. Jaz ti računam in vedno računam, ne
radi sebe, ker nisem sebičnež, ampak ravno
radi one svetinje, za katero se vsi borimo, za
narodno svobodo. Jaz gledam na možnost
rezultata.«

»A ta ne more biti bolji.«

»Mislili, da res?«

»Ali ne prodira naša stvar v vse družbe?
Ali ni naša mladina razvnetá od domorod-
nega ognja? Ali se naše žene in devojke ne
oklepajo narodnega jezika? Ali nimamo lepe

literature, izbornih pesnikov, novin; nimamo li
— Matijo; odločno četo hrabrih kolovodij?
Ne čuješ-li vse junaške glasove po županij-
skih skupščinah, ne čuješ-li mili naš mate-
rinski jezik tudi v gledališču?«

»Kdo pravi, da ni bolje, nego je bilo
prej?«

»Celó vrlo dobro. Bližnja bodočnost nam
mora donesti gotovo zmago. Slovanstvo je
oživeló. Ali si pozabil Gajevo divno parabelo
o velikanu?«

»Kateremu glava sega do ledenega, a
nogi do sinjega morja? Jeli? Vidiš, da ni-
sem pozabil! A ta velikan je za sedaj Pro-
metej. Ali si tudi izračunal s kom vsem
ima opraviti, kdo vse nam streže po živ-
ljenju?«

»Seveda! Vem, da nas od vseh strani
vbletajo vrane.«

»Da imamo v lastnem gnezdu sila
podlih ljudi, ki nam sila škodujejo. Jaz ne
dam nič za deklamacije. Jaz se celó bo-
jim kričačev, ki niso drugzega nego zvonki
kraguljčki. Ti se navadno izneverijo čez noč
in najhujši kričač postaja najpodelja duša, ki
proda in izda vse. Ni dobro vedno naskakati.
Umoriš se, zruši te neprijatelj. Mi smo itak
mnogo naskakali, ali sedaj bi trebalo, da ono,
kar imamo, utrdimo v narodu, pa da korak
za korakom otmemo neprijatelju tla, da mo-
remo reči o sebi: »Mi stojimo trdno, čvrsto,

dotični shod prirejen v svrhu agitacije proti zopetni izvolitvi Wolfa, je mož tudi tu gro-mel proti Wolfu in mu je očital, da svoje burš-kozno lahkomišljenost prenaša tudi v javno življenje. Mož je govoril doslovno in pa-metno: »Če v Švici, v Belgiji in severni Ameriki razni narodi morejo živeti eden po-leg drugega, potem mora biti to možno tudi v Avstriji, le ni smeti zapašati notri momentov, ki ne spadajo sem in otežujejo rešitev vprašanja, ako je celó ne onemogočujejo.«

To je bilo gotovo jako pametno, a sleherni človek, ki logično misli, bi menil, da je dr. Eppinger posvaril Nemce, naj odne-hajo od zahteve po nemškem državnem je-ziku, ker na to stran smo vendar vsi na čistem, in izlasti Čehi ne opuščajo nobene prilike, da ne bi govorili z vso potrebno jasnostjo, da rečena zahteva Nemcev abso-lutno onemogočuje vsako sporazumljenje! Tako bi pričakoval človek, ali motil bi se!

Isti dr. Eppinger je potem v istem go-voru stavil zahtevo po državnem jeziku, »ki more biti edino nemški«! — Kdor od tako treznih in pametnih premis pribaja do takih gorostasnih in neizvedljivih zaključkov, ta se ne kaže nič manje »burškozno lahkomišljenega« nego pa kakov Wolf! Če se dogaja tako na zeleni veji »spravljivih« in »treznih«, česa je pričakovati še le od onih, ki so manje sprav-ljivi in trezni?!

Nemški kancelar Bülow o nemški pravstvenosti in trozvezi. Dne 8. t. m. je začela v državnem zboru Nemškem — kakor smo že sporočili — proračunska razprava. Državni kancelar Bülow se je po-žuril, porabišči to priliko, da si olajša srce na dve strani. Njega govor je bil sestavljen iz dveh delov: prvi del je bil namenjen na adresu proslulega angleškega ministra za ko-lonije, Chamberlaina, ki je bil javno izrekel, da Nemci nimajo nikake pravice, da bi očitali angležkim vojakom krutost, ker so tudi sami kruto postopali v Aziji in v Afriki; v drugem delu pa je prisegal grof Bülow, da trozveza stoji trdno kakor najtrdnjaja skala vsega sveta in da je zdrava in čila vzlic poljskemu »intermezzu« in italijansko-fran-cozskemu zblizjevanju.

Na adresu grabežljivega Chamberlaina, je govoril Bülow iz globine ogorčene duše in z vso indignacijo, kolikor mu je bilo na razpolago. Nikomur ne more prihajati na misel, da bi oporekal, kar je nemški kance-lar zabrusil Chamberlainu v obraz. Zaslužen je bilo. Kujti človek, ki je bil tako brezve-sten, da je iz vzrokov umazane spekulacije izžval krvavo vojno in pogljal na tisoče in tisoče ljudi v nesrečo in smrt, mož, ki iz gole požrešnosti, torej iz najnižih instinktov hoče udušiti sicer mali, ali vrli, delavni, po-šteni, za življenje sposobni in svojo svobodo naš v e ljubeči narod Burov — ta mož je že sojen od civilizovanega sveta!! Ali slavospev grofa Bülowa o pravstvenosti vrednosti nemških vojakov bi ostali nemški civilizovani svet tudi — ne podpisali, ker ni ravno posebno v soglasju s tem, kar se je v re-snici godilo v Kamerunu in Kitaju. Dogodki v Kitaju sicer niso še pred nami v luči objektivnega zgodovinarja in nočemo biti krivični. Konstatujemo le, da so nemški vo-jaki sami v tistih glasovitih »hunskih pismih« iz Kitaja opisovali postopanje nemških čet kakor — hunske torev, tako, da bi je civili-zovani pravstveni svet nikakor ne bi mogel pripoznavati — pravstvenim. Ali, kar so nemški kulturtragerji počenjali in še počej-njajo v Kamerunu, v Afriki, to je notorično, to je neutajljivo, ker je zabeleženo v aktih sodišč, in je — grozno, da se človeku lase ježe! Sodbje o raznih nemških vojakih-upra-viteljih v Afriki govore, kako so kar javno skrunili device, kako so jih šabali na nagem telesu, ako jim niso bile na uslugo, kako so možke mučili, ako so bili »uporni«, kako so jim dajali odsekavati ude, in še nedavno temu sta bila obsojena dva taka kulturono-sea, ker sta nekemu urojenca v Kamerunu pri živem telesu zagnala kol skozi hrbet in prsi. A veste, na koliko so obsodili ti bestiji v človeški podobi?! Če se ne motimo: na tri leta ječe! To bi kazalo, da tudi »pravstve-nost« sodnikov ni bila baš na višini! Ali imate dovolj, čitatelji?!

No, zapustimo Afriko in Azijo, ker imamo izgledov tudi v — Evropi. Pričajo li dogodki v Vrešenu, pričali vse postopanje s Poljaki o posebni pravstvenosti Nemcev? Mi bi rekli celó, da niso manje sramotni, nego oni v Aziji in v Afriki. Kajti človek, ustvar-jen po božji podobi, ne pozna le telesnega,

ampak tudi duševno trpljenje! Tudi poslednje je hudo in peče; človeka se ne ubija samo na telesu, ampak tudi moralno! In to uboj-stvo je še gnušnejše! A kaj je postopanje nemeške države s Poljaki drugega, nego moralna tortura z namenom moralnega ubojstva?!

Civilizirani svet torej brzkone ne pritja grofu Bülowu, da bi bil »ščit nemeške nra-vstvenosti« tako angeljsko in bleščeče čist.

Tudi gledé priseganja grofa Bülowa, da je trozveza živa, zdrava in trdna, kakor je bila v svojih najboljših letih, bi se moglo reči, da bi bilo malo manje — več. Preveč se je bil mož razgrel (postal je skoraj teatra-ličen v svojem patosu), da ne bi vzbujalo sumaje, da je v ladiji trozveze vendar morala navstati kje luknja, v katero silni voda, a da je bilo prizadevanje nemeškega kancelarja na-perjeno baš v to, da bi to luknjo skril pred svetom. Grof Bülow je razmerje med vlastni v trozvezi primerjal razmerju med dvema zakonskima in je menil, da možu ne treba še, da bi zardel v glavo, ako mu je žena s kom drugim zaplesala kako ekstra-touro. Glavna stvar da ostaja vendar to, da žena možu ne ubeži. Tu je grof Bülow vsakomur razumno aludiral na italijansko-francozko zblizjevanje. No, mi dvomimo zelo, da bi oni zakonski možje, ki drže na svojo čast in ki zahtevajo od žene, da je res zvesta zakonska žena, hoteli pritrditi grofa Bülowa menenju, da je zadosti, ako žena ne ubeži. Skušnje življenja uče vsaj, da je žen, ki niso in ne mislijo ubežati možu, a ga vendar va-rajo! Ali je takov zakon srečen?! »Neue Freie Presse« meni, da je bila Bülowa pri-spodoba »geistreich«, nam pa se zdi, da ako je res prav označila sedanje razmerje med vlastni trozveze, izdala le, da to ni razmerje ni iskreno, kakor ni iskrena žena, ki se daje rediti od moža, naklonjenost nje pa uživajo — drugi!! In vsi znaki govore za to, da taka žena v trozvezi je ravno — Nemčija.

Najodločaje moramo pa oporekati, ker je očitna neresnica, trditvi, da trozveza ne nalaga udeležencem nikavih obveznosti. Gledé Nemčije utegne že veljati to — to verjamemo. Ali v Avstriji morajo narodi tudi celó v no-tranjem življenju občutiti obveznosti, ki jih nalaga trozveza. O tem kriči ta najnezmiselniji zistem v Primorju! O tem kriči splošni zistem v državi! O tem kriči kriza, ki duši državo! Trozveza zahteva od države zistem, ki je omržen veliki večini naseljenja države, trozveza zahteva, kar utegne to pre-bivalstvo, kakor smo izvajali včeraj, poginati v obup; specialno pri nas v Primorju zahteva od države najhuje, kar se mora sploh zahtevati: da duši svoji najlojalnejši element, ki je na nešteti bojiščih s srčno krvjo posvedočil svojo zvestobo, in zahteva to — da bo kupa krvave ironije polna — v prilog njim, ki so monarhiji tradicionalni neprijatelji!

Veče žrtve ne more pač zahtevati no-bena politiška kombinacija od kake države! Altro che, da trozveza ne nalaga naši dr-žavi nobene obveze!

Poljaki v Nemčiji. Med uradniki je le malo Poljakov in le malo jih želi biti! To si je lahko misliti, da takov Poljak ni nikak Poljak, ker: kako bi mogel biti Po-ljak in »vesten« pruski uradnik ob enem?! Čim je doznala predpostavljena oblast ali uprava, da je poštni ali kakov drug uradnik, in recimo da le doma, spregovoril poljski se svojo lastno ženo ali svojimi otročiči, v naj-krajši dobi že ma pošiljajo farman: preme-ščen je na kak čisto nemški kraj zapadne Nem-čije, ako je oženjen in ima otroke. Če pa je samec, zahtevajo od njega, da ne sme vzeti Poljakinje za ženo, ampak Nemko. In če noče storiti tega, premešča ga »iz služ-benih ozirov« v Hanover, Sasko, ali kam drugam!! O napredovanju ali karijeri se-veda ni niti govora, razun, če se je dotič-nik »spreobrnil«. Čitati p ljske novine, to je uradnikom prepovedano, četudi ne di-rektno. Kajti razvito je tako ogleduštvo, da je to, kar je morda takov človek govoril zvečer, naslednji dan zjutraj že do besede naznanjeno dotični predpostavljeni oblasti! V njegovi navzočnosti se zasramuje poljšti-vo, izpostavlja se roganju in zasmehovalnim opazkam, ne da bi se siromašni uradnik mogel drzniti in oglasiti se v obrambo svojega naroda in svojega materinega jezika! Tako prihaja, da je (izvzemši najnižje uradništvo, služe, stra-žarje itd.) vsa uprava dežele poverjena Neme-cem, ki so nasičeni mržnje do Poljakov, ki s poljskim narodom postopajo despotiski osorno, s pravo »prusko« napetostjo, z najstrožjim službenim tonom, a njihovi pravoreki so sa-

movoljša, vsled katere more le redkokdo priti do svojih pravic tudi na viših oblastih, a to vse samo zato, ker so — Poljaki!!

Najnovejša grška politika. Tudi o mali Grški se dozdeva, da je že pozabila, da se ima ravno Slovanstvu največ zahvaliti za svojo samostojnost in na tem da se po po-razu v zadnji grško-turški vojni nje teritorij ni nič spremenil, marveč se je še celo Kreti podelila avtonomija, kar je smatrati prvim korakom, kateremu bo, prej ali slej, sledil drugi: popolno priklopljenje Krete k grškemu kraljestvu.

Na tem se ima Grška v prvi vrsti za-hvaliti Rusiji, a tudi balkanski Slovani sami so mnogo pripomogli do samostojnosti Grške.

Grška in Rumunija, ki ste sami nacio-nalni državi in stremite za tem, da si pri svojite s časoma vse one pokrajine, kjer so naseljeni Grki oziroma Romuni, ravno ti dve državi, ki bi morali živeti v najlepšem so-glasju se slovanskimi državami, s katerimi jih veže tudi skupnost vero-izpovedovanja, ravno te dve državi ste največji nasprotnici aspi-racijam slovanskih držav na Balkanu, ki stre-mijo za tem, da bi rešile še ostale slovanske brate iz-pod turškega jarma. Res čudno je, da razun slovanskega skoraj vsi drugi na-rodni umevajo pojme: svoboda, neodvisnost, samostojnost, liberalizem in slične, le tedaj, kadar so ti pojmi njim v prilog! Kakor hitro pa bi se ti pojmi imeli izvajati na korist družih narodov, posebnost slovanskih, pa vsi oni narodi, in naj se imenujejo Nemci, Ita-lijani, Madžari, Romuni, Grki itd., nočejo nič več slišati o teh načelih. No, Slovani so kljubu nasprotovanju vseh svojih ljubih »prijateljev« dospeli precej daleč, in korakali bodo še dalje na potu napredovanja, kljubu malen-kostnim romunsko-grškim intrigam.

Grška menda še vedno sanja o veliki Aleksandrovi državi ter o poznejšem mogoč-nem bizantinskem cesarstvu; radi tega se boji, da bi se balkanske slovanske države okrepile z onimi slovanskimi pokrajinami, ki ječe še pod turškim gospodstvom. Če pa misli Grška, da te dežele preidejo iz turškega pod grško suženjstvo, se revica zelo moti! Zadovoljna naj bo, da se je osvobo-dila s slovansko pomočjo, ne pa, da bi sedaj svoje osvoboditelje spravljala v svojo suž-nost. — Rusija je baje silno ogorčena vsled te protislovanske politike Grške, ter je že začela izvajati svoje konsekvence, ki bi bile še mnogo hujše, ako bi si kralj Kristijan Danski, ded ruskega cara, ne prizadeval, da ublažuje nasprotstva.

Je že križ, ko so zopetnemu ustanov-ljenju velike karolinske države (nemeške aspi-racije), rimskega svetovnega cesarstva (laške aspiracije), bizantinskega cesarstva (grške aspiracije) in velike Hongarije povsod na potu ti nebodijihtraba Slovani!

Tržaške vesti.

In vendar — napredujemo! Često je čuti ugibanje, kako da stojimo glede našega narodnega življenja. Nekateri črnogledi trde celo, da ukljub vsem množestvilnim društvom — propadamo!

Mi nismo nikaki pretirani optimisti, mar-več motrimo trezno našo narodno organizacijo in nje razvoj; ravno zato pa izjavljamo tem lože svoje prepričanje, da tržaški Slovani vendar napredujemo. Dobro se šepominjamo časov, ko smo imeli v Trstu in okolici le dve poznani narodni društvi, ki sta pa le živitarili ob izključni podpori nekaterih bolj inteligentnih krogov.

Danes imamo v mestu in okolici nad 40 narodnih društev, ki so bolj ali manj na-roodne trdnjave, narodna ognjišča, baš zato, ker so središča vseh slojev našega ljudstva. Zato se lahko reče, da se je naša narodna orga-nizacija pomnožila ne le ekstenzivno, ampak tudi intenzivno.

Svoječasno so bivši voditelji tržaških Slovencev navdušeno delovali v javnosti za napredek a so — vsaj mnogo njih zane-marjali narodni moment v svojem lastnem družinskem življenju!

Danes smemo trditi, da se je na to stran obrnilo mnogo na bolje. Priznavamo, da je še nedostatkov in da jih bo še precej časa. Ali današ so postale redke take družine, ka-terih oče bi deloval v narodnih društvih, a bi doma vzgajal svoj mladi naraščaj vendar v protinarodnem duhu. To je po našem pre-pričanju važen napredek in tolažljivo zname-nje za bodočnost!

A ta napredek je tem pomembnejši, ker se ne razteza le na družine naših narodnih voditeljev, oziroma na družine onih, ki vsrjo to ali ono javno narodno službo, ampak tudi na večino naših družin sploh, ki so začele vzgajati mladino v poštenem domačem duhu.

Nekoliko počasneje gre z organizacijo na gospodarskem polju. A to je naravno, ker je gospodarska organizacija težavnejša, o čemer priča dejstvo, da vsaki narod je umeval po-pred politiške in narodne borbe, nego si je pridobil potrebno umevanje narodno-gospo-darskih in žujimi spojenih socialnih proble-mov. Če se že hočemo poslužiti običajnega primerjanja dozorevanja vsega naroda z raz-vojem posamičnega človeka, bi rekli: saj tudi otroku dajemo v roko najprej vsako-vrstne knjige s podobami, da mu vzbujamo duha, in pozneje še le dobiva v roko učne knjige o fiziki, matematiki, naravoslovju itd. S tem seveda nismo hoteli reči, da je naš narod še vedno otrok. O ne! Ampak le pov-dariti smo hoteli, da je čisto naravno, da so se v njem prej razvila društva z narodnimi, političnimi in zabavnimi, torej idejalnimi na-meni, nego pa prozaična gospodarska organi-zacija. No, da pa smo tudi na tem polju že preko prvih začetkov, o tem pričajo že lepa vrsta raznih naših gospodarskih društev in zdru-g. Da ti začetki naše gospodarske orga-nizacije niso brez hib, tudi to je umevno in ni nečastno za takov mlad narod. Kakor sploh v življenju bo pač tudi tu skušajaj naj-boljša šola. Za sodbo, da-li ima go-podarska organizacija kaj bodočnosti mej našim ljud-stvom, nam daje, — precej zanesljivo menlo, naša posojilnica in hranilnica, ki se razvija tako uspešno, tako konstantno in — kar je glavno — tako solidno, da pred ka-kimi 10 leti tudi najgorenejši optimist ne bi bil pričakoval kaj takega.

E da, ako bi mi tržaški Slovenci mogli beležiti vsaj približno takih uspehov tudi na zunaj, od strani državne uprave in nasproti tujerodnemu svetu, kakor jih moremo bele-žiti iz sebe, bili bi že na dobrem in varnem. Pol. uspehov nimamo, te je res. Ali ti niso od-visni le od nas samih, ampak prihajajo tu drugi mogočni momenti in elementi vmes. Tem tolažljiveje je, da naše življe ni sterilno vsaj tam, kjer je odvisno od nas samih!! Politične konstelacije pa niso večne in enkrat bo konec tudi konstelacije, ki nas sedaj ubija Glejmo le, da si ohranimo narod do tega trenutka zdravega, da bo mogel vstrajati v odporu proti sovražnim silam od zunaj dotlej, da bo tudi politika drugih faktorjev šla za istimi cilji, za katerimi stremi naše narodno delo! Zato pa — delajmo!

Prva skupna veselica pevskih društev »Adrija« iz Barkovlj in »Zarja« iz Rojana. ki se je vršila minole nedelje v barkovljanskem »Narodnem domu«, vspela je v vsakem obziru nad vse pričakovanje. Po-sebna zasluga gre v tem, seveda, v prvi vrsti vrlemu pevovodju obeh društev, gosp. Ferdu Pertotu, ki je tako dobro izvežbal obe društvi, da so vse pevske točke, katere so izvajali skupno peveci obeh društev, popol-noma vspele. Najbolj je seveda ugajal ve-liki možki zbor »Kdo je mar?« s tenor-(gospod Josip Katalan), bariton- in bas-solo (gospod Hinko Martelane), ki se je izvajal spremljevanjem vojaškega orkestra. Res imponirali sta nam društvu, ki sta z ne-pričakovano lahkoto premagovali vse težkoče te dolge in težavne skladbe. Izvrstao sta se pela tudi možki zbor »Putnica Kolac« (iz Zagreba) in mešani zbor »Veseli pa-stire«. — Dobro je bil proizveden tudi četverospev »Kdo gledam ti v oči«, ka-terega sta izvajala zgorajomenjena solista zbora »Kdo je mar?« in poleg teh dveh še drugi tenor gospod Vaelav Martelane in bas gospod Josip Pertot.

Tudi igra »Poglavje I, II. in III.« se je igrala še dosti dobro in bi bila vspela izvrstno, ako bi bili vsi igralci izvršili svojo ulogo, kakor jo je gospea Franica Pipan v ulogi udove Podmanske; jako dobro je igral tudi gospod Josip Petrič slugo Jakoba, dobro gospod Josip Pertot ulogo grajščaka, ostali bi bili igrali lahko bolje.

Sploh je bilo občinstvo, katerega je ve-lika dvorana bila polna, jako zadovoljno.

Prvi poskus skupnega prirejanja veselie obeh sosednjih si društev se je torej naravnost izborno obnesel, vsled česar se nađejamo, da bosti društvi nadaljevali na zapričeti poti in da ju bodo posnemala tudi druga društva v naši okolici. Taka koncentracija bo toliko ob-činstvu kolikor društvom v prilog; posled-njim tako v materialnem kakor — in to še posebno — v moralnem pogledu.

Zveza tržaške slovenske mladine

je imela v nedeljo dne 29. decembra 1901. svoj II. redni občni zbor, ki se je vršil v prostorih »Delavskega podp. društva«. Predsednik, g. Josip Sosič, je po kratkem nagovoru, v katerem je navzoče vspodbujal na delo za narodne svetinje, dal besedo gosp. Antonu Žiberni. Tajnik je po prečitanih zapisnika prejšnjega občnega zbora poročal o delovanju odstopajočega odbora in je našteval vzroke sklicanja izrednega občnega zbora, ki se je vršil dne 18. avgusta 1901. v istih prostorih. Iz tajnikovega poročila je razvidno, da je odbor imel v minolem letu 34 rednih sej; plesni in veselilni odsek sta priredila eno veselico na vrtu svetojacobskih šolskih zavodov in 34 navadnih nedeljskih plesov; na slavnosti razvija zastave bratskega pevskega društva »Kolo« in o priliki otvoritve »Svetojacobške čitalnice« je bilo društvo zastopano po deputaciji. Iz blagajnikovega poročila je razvidno, da društvena blagajna šteje okoli 1000 kron.

Na predlog g. Josipa Sosiča je bil z vslikom izvoljen predsednikom gosp. Josip Muha; istotako z vslikom so bili izvoljeni v odbor sledeči gg.: Vekoslav Petelin, Anton Žiberna, Josip Žnidaršič, Josip Velušček, Josip Mikulac, Anton Stanič, Anton Velušček, Josip Bratina, Marij Mayer in Josip Sosič.

Po volitvi se je g. predsednik zahvalil na zaupanju, izraženem mu se soglasno izvolitvijo in je prosil odbornike za podporo na delu za narodno probujenje slovenske mladine v tem mestu.

K točki »eventualni predlogi« se je oglasil za besedo g. A. Žiberna in je predlagal, naj bi društvo pristopilo kakor deležnik društvu »Narodni dom«. Stavljeni predlog je bil eneglasno in z velikim navdušenjem vsprejet. G. Jakob Benko je pozdravil zbrane mladeniče v imenu svetojacobške mladine in stavil primeren predlog, ki je bil vsprejet. Ker se ni nikdo več oglasil za besedo, je bilo zborovanje zaključeno.

Tudi s tem zborovanjem je pokazala naša mladina, da stremi za tem, da postane koristen faktor v organizaciji tržaških Slovencev. (Da: notri v organizaciji naši mora postati faktor in ne poleg nje!! Op. uredništva »Edinosti«.)

Starina.

Nove narodne popevke v tržaški okolici. Ker nekateri povprašujejo, zakaj da nismo še nič sporočili o novih narodnih popevkah, ki so se dne 28. t. m. prvič pele v škedenjski dvorani, javljamo, da smo hoteli počakati družega nastopa teh popevk, ki se bo vršil jutri popoldne pri sv. Ivanu, ker mislimo obširneje spregovoriti o letošnjih popevkah in sploh o gojitvi narodne pesmi na Tržaškem.

Iz-pred naših sodišč. Včeraj zjutraj sti se vršile pred tukajšnjim deželnim sodiščem dve kazenski razpravi in sicer proti 18-l. I. Ferranda iz Pazina, obtoženemu zločina tatvine, 41-letni I. Z. iz blažene Italije, je moral odgovarjati radi zločina težkega telesnega poškodovanja. — Sodišče je prisodilo obema po 6 tednov ječe, poostrene z enim postom.

Drobne vesti. Poskušal samomor. 19-letni Leonid B. iz Italije se je naveličal živeti in si je včeraj hotel končati življenje. Sinoči, ko je zapustil delavnico, šel je domov in se obesil. Bil je že na pol mrtve, ko je njega gospodar, ki je nekaj sumil, priletel v sobo in je še o pravem času prerezal vrv in rešil tako nesrečnega mladeniča. Pozneje je prišel tudi poklicani Treves, ki je siromaku podelil prvo pomoč. Malo časa potem so mladeniča prepeljali v mestno bolnišnico.

Tatvine. Direkcija tukajšnje plinarne je ovačila na komisarijatu pri sv. Jakobu, da so jo počastili nepoznani gostje in so jej o tej priliki odnesli več stvari, v vrednosti nad 100 kron.

Trgovec Jakob Merha iz sv. M. M. zgoraj je ovadil včeraj na inspektoratu pri sv. Jakobu, da mu je bilo, ko ga ni bilo doma, ukradeno nad 10 kron v denarju. Kakor avktor te tatvine je na sumu agent Merhe, ki je pobegnil.

Zgubljeno-najdeno. Ivan Bonaca je včeraj položil na policijo zlat prstan z diamantom, katerega je bil našel na ulici.

Politika, ki se je rešila z zaporom. V neki ljudski kuhinji v ulici Farneto bila sta med drugimi gosti tudi 40 letni Ivan T., stanujoči v ulici Riborgo, in 59-letni Dragotin S., stanujoči v ulici Miramar. Med

zajtrkom jela sta razreševati tudi politiko. Ati o političnih načelih sta si bila strašansko nasprotna, kar je imelo neprijetne posledice. Prvi je rekel drugemu, da ne ve niti tega, kaka razlika je med poslancem in »vetovalcem! Drugi je rekel zopet prvemu, da se ume samo na krompir (ker je slučajno prodajalec krompirja) in repe, ne pa na politiko. Moža sta se razgrela tako, da so jele leteti sočne psovke od ene in druge strani, dokler ni F. močno udaril S-a po glavi, čemur je sledil pretep, ki je trajal tako dolgo, dokler niso pršli redarji, ki so oba politična moža odvedli v zapore.

Tatovi bicikljev. V torek popoldne je prišel v trgovino bicikljev Atilja Pontini v ulici Belvedere elegantno oblečen mladenič, ki je rekel, da se imenuje Fran Mirdaz ter da stanuje na Acquedotto št. 55. Na njegovo zahtevanje mu je Pontini izposodil jeden bicikel za pol dneva. Ker mladenič z biciklom le ni bilo nazaj, šel je Pontini v četrtek zjutraj v hišo, katero je navedel elegantni mladenič, a tam so mu povedali, da v dotični hiši ne stanuje nihče z imenom Mirdaz. Stvar se je naznanila policiji.

V četrtek zjutraj pa se je dogodila podobna tudi trgovcu z bicikli, Franu Bednarju, v ulici Ponterosso. Prišel je k njemu jako fin gospod in si iznajmil za nekoliko ur neki bicikel. Ukazal je, naj mu ga pošljejo v hotel de la Ville, kar se je tudi zgodilo. Zvečer istega dne je g. Bednar poslal v hotel po bicikel, a tam so naznanili, da se je dotičnik, ki se je baje imenoval Eno Fareas, odpeljal v Budimpešto. Tudi ta slučaj je naznanjen policiji.

Dražbe premičnin. V poned. dne 13. januarja ob 10. uri popoldne se bodo vsled naredbe tuk. c. st. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: Sv. Mar. Magd. Zgornja 7, hišna oprava; ulica Stadion 16, mehanični predmeti; ob 12. uri: ulica Media 2 a, knjige.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplota ob 7. uri zjutraj 39.7 ob 2. uri popoldne 7.8 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 774.0 — Danes plima ob — predp. in ob — pop.; osek ob — predpoldne in ob — popoldne.

Odbor pol. društva »Edinost« bo imel nočjo svojo sejo ob navadni uri.

Veliki ples trg. pomočnikov. Oporarjamo slavno občinstvo na »Ples trgovskih pomočnikov«, ki bo dne 2. februarja v krasno odličnem gledališču »Armonia«.

Vabilo na posvetovanje. Podpisani vabijo vse ude »Delavskega konsumnega društva« pri sv. Jakobu na posvetovanje, ki se bo vršilo v nedeljo dne 19. januarja 1902. ob 4. uri pop. v šoli družbe sv. Cirila in Metodija pri sv. Jakobu (via Giuliani št. 26). Ker je to posvetovanje velike važnosti, prosijo podpisani za obilo udeležbo.

Sklicatelj.

Za predpustno sezono. Ustanovil se je začasni odbor »tržaških gospod«, katere žele prirediti dne 6. februarja v Slovanski čitalnici v Trstu kostimiran plesni venček. Da bo ta plesni venček res kaj finega in zabavnega, zato jamčijo same sveste, mlade moči, ki so v odboru. Izključeno je torej, da bi se gospodje mogli ustavljati ljubezljivim vabilom takega odbora. Smemo torej že sedaj računati na sijajno udeležbo plesalcev in gledalcev. Če še povemo, da je čisti dohodek določen v dobrodelen namen, tedaj pa že celo ne more biti prigovora.

»Trgovsko izobraževalno društvo« bo imelo dne 12. t. m. svoj občni zbor. Listo kandidatov, ki se priporočajo v izvalitev, vdobe členi pred zborovanjem v čitalnici.

Vesela vest. Podpisani odsek usoja si utjudno naznaniti sl. občinstvu, da priredi v nedeljo dne 9. februarja sijajno maskarado v gledališču »Armonia«. Čisti dobiček iste je namenjen društvu »Narodni dom« in v podporo »Svetojacobškega orkestra«.

ODSEK

»Združene tržaške mestne i. svetojacobške mladine«.

Ženski podruž. del družbe sv. Cirila in Metodija je povodom svoje poroke darovala gospa Antonijeta Förster-Sabee 200 K. Bog živi blago dobrotnico v ponos nje so prgu in deci ter v čast domovini!

Zavarovalnica za govejo živino v Trebečah bo imela jutri v nedeljo, dne 12. t. m. ob 3. in pol uri popoldne svoj občni zbor v krčmi tukajšnjega konsumnega dru-

štva s sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Volitev novega odbora. 5. Razni predlogi in nasveti.

Za »Božičnico« je doposlala gospa Vincenija Šklemba iz Neapelja (Laško) 2 kroni. Bog živi rodoljubko v solnčni Italiji!

Za možko podružnico družbe sv. Cirila in Metodija v Trstu je daroval gosp. Povh Anton mesto pristojbine za krstni list 1 K 40 st.; g. Martin Kosmina v Nabrežini doposlal potom upravnštva »Edinosti« 7 K 70 st., katere je nabral socijalist v družbi pevskega društva »Nabrežina«, ker vidi, da njegovi sodrugji nimajo namena kaj nabrati za našo slovensko mladino.

Srečna hvala!

Veteransko podporno društvo, pod pokroviteljstvom njeg. ces. visokosti, nadvojvode Frana Ferdinanda od Avstrije-Este, bo imelo svoj veliki društveni ples prihodnjo soboto dne 18. t. m. v gledališču Armonia. Vodstvo društva prosi slovensko občinstvo za mnogštevilen obisk.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Kdo bo deželni glavar v Istri?** Iz »Naše Sloge« posnemamo, da ni še povsem gotovo, kdo postane deželni glavar: ali dosedanj. dr. Campitelli, ali pa sladki dr. Rizzi. V sredo sta bila radi tega imenovanja v Trstu okrajni glavar iz Pulja in sam dr. Rizzi. Istega dne je bila seja deželnega šolskega sveta v Poreču, ali tej seji ni predsedoval namestnik, kakor običajno, ker se je posvetoval v Trstu z dr. Rizzijem o pogojih imenovanja. Mi res ne vemo, kakovi posebni »pogoji« bi mogli biti to, kajti zdi se nam izključeno, da bi eventualna zamena Campitellija z Rizzijem pomenjala več, nego zgolj spremembo osebe!

× **Italjani med seboj.** Poslanec v deželnem zboru goriškem Jakob conte Panigaj je položil svoj mandat dne 2. t. m. V pismu do volilcev označa vzroke, ki so ga doveli do tega koraka. Ti vzroki so na jedni strani v postopanju političnega društva, ki je vodilo volitve v ital. delu dežele, na drugi strani pa v stališču, na katero se je bil postavil on nasproti spremembam, ki so se imele izvršiti v dež. odboru.

× **V vodnjak je skočil in utonil** dne 9. t. m. zjutraj 72-letni kmet Sebastijan Ovčarič, po domače Čače v Malih Munah št. 36 (občina Podgrad). Vzroka samomoru se ne ve. Ker je ta vodnjak edini v Malih Munah, morajo zdaj vaščani odstraniti iz njega vodo in za porabo hoditi ponjo v bližnje Velike Mune. Vsakako žalosten in za vaščane neprijeten dogodek!

× **Potres.** Predsinoči ob 9. uri in tričetrt so imeli v Podgradu potres s podzemeljskim bobnenjem. Čutila sta se dva suka, trajajoča po kaki 2 sekundi. Smer: od juga proti severu.

Vesti iz Kranjske.

* **Mati in hči na mrtvaškem odru!** V mrtvašnici pri sv. Krištofu v Ljubljani sti ležali včeraj mati Topolšek (70 let) in nje odrasčena hči (47 let). Poslednja je bila šivilja in je preživljala mater. Hči je umrla predvčeršnjim, mati pa včeraj. Tudi pokopani sti bili obe na isti dan.

* **Nekoliko statistike.** V Ljubljani je bilo minolega leta 167 društev; umrlo pa je tamkaj v minolem letu 1275 oseb.

Razne vesti.

Srečen točaj. Točaj Dezider Somhegyi, ki je bil že tri leta v službi na Debrečinskem kolodvoru, na Ogrskem, dobil je na dan novoga leta pismo, v katerem mu je javila mati, da je podedoval 2 milijona dolarjev. Pred 30 leti je namreč neki njegov stric, klobučar, zapustil Ogrsko ter se podal v Ameriko. Mož se je tekom časa od navadnega delavca povzpел do lastnika tovarne in ko je pred kratkim umrl brez otrok, zapustil je vse svoje ogromno premoženje 5 milijonov kron svojemu nečaku Dezideriju Somhegyiju, ki je takoj odpotoval v Ameriko.

Dobro domače zdravilo. Izmed vseh domačih zdravil, katere se rabi za ublaženje bolečin in drgnjenje vsled zmrznjenja, je najboljši Liniment Capsiei in comp., ki se izdeluje v Richterjevi lekarni v Pragi. Cena

steklenici 40 st., K 1-40 in 2. — Vsaka steklenica je v krasni skatli in se pozna po znanem sidru.

Brzjavna poročila.

Odbita pritožba občine dunajske. DUNAJ 11. (B.) Upravno sodišče je odbilo pritožbo občine dunajske proti odloku ministerstva za notranje stvari, katero je pobiranje vsprejemne takse od inozemcev, ki po desetletnem bivanju prosijo za vsprejem v občinsko zvezo dunajsko, proglasilo nezakonitim.

Vojna v južni Afriki.

MANCHESTER 10. (B) Prvi lord zaklada, Balfour, je imel govor na nekem velikem zborovanju, na katerem je izvajal, da obsežje, na katerem se vrši gverilna vojna v južni Afriki, postaja vedno manj in da se gverilne bande potiskajo vedno dalje. Rosebery da je izjavil mnenje, da je sovražno mišljenje na evropskem kontinentu proti Angliji jako resna stvar. Rosebery da soglaš z vlado tudi v tem, da se vojna v južni Afriki vodi humanno; govornik se nadeja, da to poročilo Roseberija ne ostane brez učinka v inozemstvu. Angleži se nočejo spuščati v razmotrivanja navala zasramovanj, ki jih ne- (Dalje na četrti strani.)

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.
T R S T
TOVARNA: Via Tessa, vogal
Via Limitanea
ZALOGE: Piazza Rosario št. 2 (šolsko poslopje)
in Via Riborgo št. 21
Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI CENIK ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavio se na pa. obrod ali železnico franko

PASTIGLIE PROTI PRENDINI
kašlju, grlobolu, hripavosti, katanu, upadanju glasu, itd. itd.
zahtevajte vedno
Prendinijeve paštilje
Čudovit učinek pri pevcih, govornikih, prepovednikih, učiteljih itd.
Dobivajo se v skatljicah v Prendinijevi lekarni v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi.
Skatljica stane 60 stotink.

Prva tržaška tovarna
za posrebrnjevanje ogledal
Via Farneto št. 10 (uhod Via Gelsi).
Telefon št. 941.
Tovarna za ogledalne šipe vseh velikosti, popravljanje pokvarjenih ogledal ter zboljšanje po zelo ugodnih cenah.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom
naznanja slovenskemu občinstvu, da je prevzela
prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoj-a
katera se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia (Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

prestanu pri naših listih; oni odklanjajo to ravno dušno, ali govornik sem ne more biti ravnodušen, ker je stvar pretesna, ker so Anglija in drugi civilizirani narodi Evrope in Amerike vendar zvezani po bratski vezi in pripadajo prav za prav jednodobini. To boli, ako jeden člen rodine tako zasramuje drugega, kakor je zasramovana sedaj Anglija.

Izraz take redobrotnosti ruši za trepetek vero v napredek civilizacije. Kakovo vrednost ima splošno pritrjevanje javnega mnenja, ako pa vidimo, da se isto kaže v tako umazani obliki. Po govornikovem mnenju ni možno dajati večje hvale srčnosti in humanitete kakor vojke, nego, ako se reče, da dosega stopinjo srčnosti in humanitete, kakoršna so angleški vojski pokazali v južni Afriki. (To naj bo menda odgovor nemškemu kancelarju, grofu Bülowu. Op. ur.)

LONDON 11. (B.) Kakor javlja »Standard« iz Pretorije včerajšnjega dne, koraka baje Dewet proti jugu in sodijo, da bo skušal udreti v Kapsko kolonijo.

Bratje Sokoli!

Vsi bratje Sokoli, ki se mišijo udeleževati telovadbe, so vabljani, da se danes, ob 8. uri zvečer, zberejo na posvetovanje v društveni telovadnici, kjer se določi razdelitev telovadnih ur.

ODBOR.

Salarini. Ponte della Fabbra št. 2. vogal ul. Londra. z najfinjšimi izdelki v ulici Poste nove 3. (Bunerjeva hiša). Zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke. Velik izbor oblek za moške od g. 650 do 24, za dečke od gl. 4. do 12. suknene jope v velikem izboru od gl. 3. do 8. zimne močne in padšite jope z ovratnikom od astrahana od gl. 5 — 14, ravno take padšite s kožuhovino po gl. 12. — Izošne suknje v velikem izboru od gl. 18 — 32. Jopice za dečke v raznih oblikah in barvah, volnene blazne od gl. 250 — 450, finejše od gl. 5 — 9. Velik izbor oblek za otroke in dečke od 3 — 12 let od gl. 210 — 10. Haveloki za moške in dečke po raznih cenah. Hlače od moleskina (zlojeda koža) za delavce izgotovljene v lastni predilnici na roko v Koprniku.

Čistane močne stajce za delavce gl. 120. Velika zaloga novij za moške obleke na meter ali tri za naročile na obleke, ki se izgotovi v največjo točnost v slučaju potrebe v 24 urah. V podružnici v ulici Poste nove se sprejemajo izdelovanja obleke po meri ter se še posebno dobiva vsake vrste oblek v raznih risanicah in merah za moške in dečke.

Prodaja vina „Ai Maestri“

v ulici Valdtrivo št. 17. Slavnemu občinstvu se uganja, da se od danes naprej točijo sledeča vina: refošk črn po 28 novč., bela rebnla iz Brd po 28 novč. Za družine po ugodnejših cenah. Opolo iz Visa po 28. novč. Za obilen obisk se priporoča ter že v naprej zahvaljuje.

Vsak zamore moja vina analizovati in ako jih vdobi ponarejena vdobi 100 gl. nagrade.

Ces. kr. priv. civilni, vojski in uradni krojač M. Poveraj, trgovec v Gorici, na Travniku št. 22. I. nadstropje priporoča čistiti gospodi svojo izborna zaloga sukneneh blaga, gotovih oblek, perila vsake vrste in vse potrebščine k oblekam za vsaki stan Vstreza vsakemu naročilu in po modi.

Anton Breščak v Gorici, Gosposka ulica št. 14 in ulica Vetturini ima v zalogi v veliki zbirki pohištvo vseh slogov za vsak stan od najboljšega izdelka. V zalogi ima: podobe na platno in šipe, ogledala, žime dražnjo, razne tapetarije itd. Daje tudi na obrok.

Ste li gluhi??

Vsaka vrst gluhosti in slabega sluha se ozdravi z našo novo iznajdbo. Samogluhorejeni so neozdravljivi. Šumenje v ušesih, preneha takoj. Opisiš Vaš slučaj. Preiskovanja in takodila brezplačna. Vsaki se za more z malimi trški doma sam ozdraviti.

Internationalni zavod za zdravljenje ušes.
596 La Salle Ave., Chicago, Ill.

Varstvena znamka: SIDRO.

LINEMENT. CAPSICI COMP.

iz Richterjeve lekarne v Pragi

priporočano izvrstno, bolečine blažilec

mazilo dobiva se po 80 stot., 1.40 K in po 2 K po vseh lekarnah.

Pri vkupevanju tega povsod priljubljenega domačega zdravila naj se pazi edino le na originalne steklenice v zavrtki z našo varstveno znamko „SIDRO“ iz Richterjeve lekarne in le tedaj je gotovo, da se sprejme originalni izdelek.

Richterjeva lekarna pri našem levu v Pragi

Elizabetine ulice 5.

Se govori Slovenski!

Se govori Slovenski!

Se govori Slovenski!

Se govori Slovenski!

Se govori Slovenski!

Se govori Slovenski!

Se govori Slovenski!

Se govori Slovenski!

Se govori Slovenski!

Se govori Slovenski!

Se govori Slovenski!

Stanje hranilnih vlog:
15 milijonov K.

Rezervni zaklad:
nad 300.000 K.

Mestna hranilnica ljubljanska

na mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu.

Za varnost vlog jamči, poleg lastnega razvrednega zaklada, mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vsos ojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svetli zlasti to, da vloga v to hranilnico tudi sedišča d-nar maloletnih otrok in varovancev.

Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Denarne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice. Poštno-kranilnične sprejemnice dobivajo se brezplačno.

Kot dobrota za vsako družino se izkazuje uporaba =

Kathreiner-Kneippove sladne kave.

Nobena skrbna gospodinja naj se ne pomišlja dalje uvesti to zdravo pijačo.

Najbolj priporočna primes in najboljše nadomestilo za zrnato kavo.

Kathreiner-Kneippova sladna kava se dobiva pristna samo v izvornih zavojčkih z varstveno znamko župnik Kneipp in imenom =

Kathreiner.

„Andemo de Franz“

krčma

v ulici Geppa št. 14.

Toči vina prve vrste:

Bela vipavska . . . liter po 36 kr.
Črna istrska . . . „ „ 36 „
Istrski refošk . . . „ „ 48 „

Kuhinja domača, vedno preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili po zmernih cenah. Družinam se pošilja na dom od 10 litrov naprej: Ipaveko belo liter po 28 kr., črno istersko liter po 28 kr.

Priporoča se tudi krčmarjem, katerim dajem vinood 50 litrov naprej po dogovorjeni ceni.

Josip Furlan, lastnik.

Pozor!

Častim si naznati slav. občinstvu, da je moja prodajalnica vedno preskrbljena manufakturnim blagom vsake vrste in po cenah, da se ne bojim nikake konkurence

vsaki dan dohaja novo blago.

V nadeji, da me bo slavno občinstvo počezalo z obilnimi obiski, beleži spoštovanjem

F. Dobauschek,
trgovec z manufakturnim blagom.

Via Barriera vecchia 27 v Trstu.

Se govori Slovenski!

Razglas!

Podpisana najljubšeje naznanja preč. duhovščini in slavnemu občinstvu, da je otvorila v ulici Canale št. 7 (ob strani cerkve sv. Antona novega)

VELIKO TRGOVINO

cerkvenih in pobožnih predmetov.

Edina zaloga pristnih čebelnovosčenih sveč.
Zaloga vseh vrst masnih plišev, plavjalov, stol. snije, svetilk, svečnikov, salijev, križev itd.
Izbor kipov vseh vrst in velikostij, palm, cerkvenih vencev itd.
Zaloga liturgičnih knjig misal, ritualov, brevijev itd, masnih knjig vseh vrst in vzenj, rožnih vencev in svetlih kolajn.
Zadnja novost: svete in alegorične razglednice.
Cene zmerno, pogoji dobri. Sprejema naročbe za vse vrste stroke ter jamči za pristnost in točnost. Spoštovanjem udana

A. Lavrenčič.

Pozor! Lepa prilika!

V Dolenjem Logatcu poleg kolodvora, kamor dohajajo ptujci, se prodaja iz lastne volje, vsled smrti v družini, ali pa da v našem podugodnim pogojem lepo posestvo: restavracija z 12 sobami za ptujce, 3 kletmi za vino, 3 hlevi za živino, kozolcem, skladiščem za les, velikim sadnim vrtom, travniki, njivami in gozdi.

Novo tržasko pogrebno podjetje

Piazza della Legna 4.

vsakovrstne pogrebe po najzmernejših cenah

Podjetje ima v zalogi bogat izbor vencev in drugih mrtvaških predmetov.

Opozarja se slavno občinstvo, da ne zamena našega naslova (Piazza della Legna št. 4.) z namišljenimi agenti za pogrebe, ki so bili že davno odpuščeni od našega podjetja.

KARLO PERTOT

kamnosek

nasproti pokopališču pri Sv. Ani.

Izdeluje iz istrskega in kraškega kamnja vsakovrstne najnavadnejše do najfinjše izdelke.

Priporoča se slavn. občinstvu za vsakovrstne napisne plošče in nagrobne spomenike.

Sprejema naročbe za stavbinske in druga v to stroko spadajoča dela.

Vsaka naročba se izvrši točno in po ugodnih cenah.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

registrirano društvo z omejeno zavezo,

v Gorici

Gosposka ulica hšt. 7., I. nadstr.
v lastni hiši.

ranilne vloge sprejemajo se od vsacega, če tudi ni član društva in se obrestujejo po 4 1/2%, ne da bi se odbijal rentni davek.

Posojila dajejo se samo članom in sicer na menjice po 6% in na uknjižbe po 5 1/2%.

Uraduje vsaki dan od 9. do 12. ure dopol in od 2. do 3. ure popol. razven nedel in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1900. Kron 1,263.563
Poštno-hran. račun št. 837.315.

Julij Redersen

izdelovatelj zdravniških pasov in ortopedičnih aparatov.

Trst. — Via del Torrente št. 558-3. — Trst.
(Nasproti „Isola Chiozza.“)

Kirurški instrumenti, ortopedični aparati, modrei, umetne roke in noge, berglje, ernanični pasovi, elastični pasovi in nogovice, suspensorji, elektroterapevtski aparati, aparati za umetno dihanje ter predmeti za bolnike.

Zaloga

predmetov za kirurška zdravljenja, angleških predmeti od gumija in nepremočljivih snovi.

Tržaska posojilnica in hranilnica

registrirano društvo z omejenim poročtvom,

ulica S. Francesco št. 2, I. n.

Telefon 529.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni ud zadrage in se obrestujejo po 4%. Rentni davek od hranilnih ulog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po 1 krono.

Posojila dajejo se samo zadržnikom in sicer na uknjižbo po 5 1/2%, na menjico po 6% na zastave po 5 1/4%.

Uradne ure so: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne.

Izplačuje se: vsaki dan ob uradnih urah ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Poštno hranilnični račun 816.004.

Albert Brosch

Trst. — Via S. Antonio 5 — Trst.

* Kožuhar in izdelovalec kap *

Odlikovan na razstavi v Trstu 1882.

Velika zaloga kožuhovine in kap za civilne in vojaške osebe.

Izvršuje poprave z vso točnostjo in skrbjo ter shranjuje vse kožuhovine in obleke za zimo z jamstvom proti molen in ognju.

Najbolši plemeniti kanarčki

žvrgolečki,

ki se izkazujejo posebno z lepim glasom dit. razpošilja po povzetju za Mk. 6, 8, 10, 12, in 15 in samice po Mk. 1.50 na 8 dnevno poskušnjo.

ThaleH./.

H Vogit.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

JAKOB BAMBIČ

trgovec z jedilnim blagom

Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinjega.

— Najfinje testenine, po jako nizkih cenah, ter moke, žita, ovs, otrobi. — Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. — Cenike razpošilja franko.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in o zmernih cenah.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX